

**Remissyttrande: Beviljats men inte fått. Utredningen om
verkställigheten av vissa gynnande kommunala beslut (SOU
2004:118)**
(LS 0501-0176)

Ärendet

Landstinget har genom remiss från socialdepartementet beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad utredning. Finansroteln har i sin tur remitterat utredningen till Landstingsrevisorerna för yttrande senast den 23 februari 2005.

Uppdrag och direktiv

Utredningen har haft som uppgift att analysera varför det förekommer att kommunala och landstingskommunala beslut inte verkställs och varför det förekommer beslut om avslag trots bedömt behov enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Med utgångspunkt i denna analys skulle utredaren föreslå åtgärder som kan bidra till en förbättrad rättssäkerhet för enskilda. I den utsträckning de föreslagna åtgärderna skulle kräva ny eller förändrad lagstiftning skulle utredaren lämna förslag på sådana.

Utredningens förslag

Utredningen har kunnat konstatera att det finns ett flertal orsaker till att beslut av kommuner och landsting inte verkställs. När det gäller beslut om plats i särskilda boendeformer anges den främsta orsaken vara brist på platser. Resursbrist uppges ofta vara den huvudsakliga orsaken till att antalet platser i de särskilda boendeformerna inte är tillräckligt. Kostnaderna för omsorgen om äldre och funktionshindrade har under senare år ökat samtidigt som de ekonomiska resurserna i många kommuner inte anses vara tillräckliga.

En annan viktig orsak till de ej verkställda besluten är en bristande planering i kommunerna, både på kort och på lång sikt. Det kan handla om ett bristfälligt underlag för en tillförlitlig bedömning av det framtida behovet av särskilda boendeformer. Brister i planering och samordning över förvaltningsgränserna är också mycket påtagliga.

Med utgångspunkt i de iakttagelser som utredningen har gjort under sitt arbete har sammanfattningsvis bedömningar och förslag lämnats angående följande frågor:

- Bättre handläggning av ärenden
- Bättre samverkan och planering
- En ökad användning av individuell plan
- Avslag på ansökningar om insatser enligt socialtjänstlagen eller LSS trots ett bedömt behov är inte förenliga med gällande rätt
- En utvidgad granskningsmöjlighet för revisorerna

H:\RKTU\tusou04118.doc

- En rapporteringsskyldighet införs
- Sanktionsavgifter införs
- Särskilda problem vid rekrytering av kontaktpersoner
- Ändringar i bestämmelserna om kommunalt domstolstrots
- Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen

Utredaren har överlämnat sitt betänkande *Beviljats med inte fått* (SOU 2004:118) till statsrådet och chefen för socialdepartementet i december 2004. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2006.

Bilaga: Sammanfattning av betänkandet

Revisionskontorets synpunkter

Allmänt

Enligt revisionskontorets mening har utredningen på ett bra sätt belyst problematiken kring verkställandet av vissa gynnande beslut. Vi finner utredningens förslag i huvudsak vara väl avvägda. Utredningen har tydliggjort vikten av en seriös hantering enligt socialtjänstlagen och LSS. Av utredningens förslag till skärpt lagstiftning har vi särskilt noterat förslaget tillägg till kommunallagens 9 kap.10 §.

Förslag om tillägg till kommunallagens 9 kap.10 §.

Utredningen föreslår att revisorernas granskning i kommuner och landsting även får omfatta ärenden som avser myndighetsutövning mot enskilda, när granskningen gäller hur nämnderna verkställer sina egna gynnande beslut. Författningsförslaget framgår kursiverat nedan:

9 kap. 10 §

Revisorernas granskning omfattar inte ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild i andra fall än

1. när handläggningen av sådana ärenden har vållat kommunen eller landstinget ekonomisk förlust,
2. när granskningen gäller hur nämnderna verkställer egna gynnande beslut,
3. när granskningen gäller hur nämnderna verkställer avgöranden av allmänna förvaltningsdomstolar, eller
4. när granskningen sker från allmänna synpunkter.

Revisionskontoret anser att utredningens förslag leder till inskränkning i den kommunala självstyrelsen. Utredningen anför med hänsyn till syftet med förslagen dock att denna inskränkning är godtagbar. Revisionskontoret delar inte denna uppfattning. I betänkandet av Kommunrevisionsutredningen, *Den kommunala revisionen – ett demokratiskt kontrollinstrument* (SOU 1998:71), görs bedömningen att laglighetsprövning inte skall vara en lagreglerad uppgift för revisorerna utan att dessa frågor skall som hittills prövas av de rättsvårdande myndigheterna. Även i den efterföljande propositionen *En stärkt kommunal revision* (1998/99:66) tas bestämt avstånd från detta. Mot bakgrund av de begränsade resurser som står till förfogande för revisionen i mängden av små och medelstora kommuner är det dessutom mycket allvarligt att utöka det kommunala revisionsuppdraget med en laglighetsprövning som kräver särskild juridisk kompetens. Revisionskontoret

avstyrker således utredningens förslag angående tillägg till kommunallagens 9 kap.10 §.

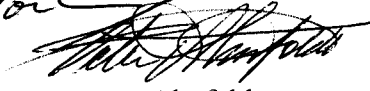
Revisionskontoret föreslår att revisorskollegiet beslutar

att

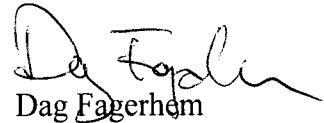
som svar på remissen överlämna och åberopa revisionskontorets yttrande.

Lennart Björk

Peter Ahnfeldt

Dag Fagerhem